

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

13 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:
președinte
judecători

COVALENCO Elena
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BEJENARU Iurie

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe

CROITORU Ion XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.03.2017 – 02.03.2018;

Instanța de apel: 11.04.2018 – 05.06.2018;

Instanța de recurs: 15.08.2018 – 13.11.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 02 martie 2018, Croitoru I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal la 10 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de XXXXX a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea din contul inculpatului a prejudiciului material în mărime de 7000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *in fapt*, a constatat că, Croitoru I. la 09 ianuarie 2017, aproximativ la orele 22:30, aflându-se în strada din s. Marinici, r-nul Nisporeni, fiind în stare de ebrietate, în urma relațiilor ostile apărute în urma unui conflict inițiat cu partea vătămată minoră XXXXX, născut la XXXXX, urmărind scopul vătămării integrității corporale, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu un obiect din lemn peste cap și corp, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 19 „D” din 13 februarie 2017, vătămări corporale grave, periculoasă pentru viață.

Pe baza stării de fapt descrise supra, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în temeiul art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, *vătămarea intenționată gravă a integrității*

corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, acțiunea săvârșită cu bună știință asupra unui minor.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul stabilit de art. 402-403 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și apărătorul Marian I. în numele inculpatului.

3.1. Procurorul, invocând ilegalitatea sentinței în partea neîncasării cheltuielilor de judecată, a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri în această parte, prin care să se dispună încasarea din contul inculpatului a sumei de 57 lei.

În acest sens, s-a menționat că, odată cu stabilirea vinovăției inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, acestuia îi revine și obligația de a plăti statului toate cheltuielile efectuate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare. În cazul dat, inculpatul Croitoru I. nu este o persoană vulnerabilă, adică încasându-se de la acesta cheltuielile judiciare în sumă de 57 lei, nu se va influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

3.2. Apărătorul inculpatului, Marian I., a solicitat casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie recalificate din art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, în cele din art. 151 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepsei prin prisma art. 90 Cod penal.

Apelantul a indicat că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și nu a apreciat corespunzător probele din dosar, or din depozițiile martorului Croitoru N., care a fost emoționată și a spus că este vecină cu partea vătămată, nu este corect de a conchide că aceștia erau vecini, întrucât locuiesc la o distanță impunătoare, adică destul de departe ca să fie vecini, iar inculpatul nu putea să cunoască despre faptul că partea vătămată, XXXXX, este minor.

În opinia avocatului, prima instanță eronat a statuat că, inculpatul cunoștea despre minoratul victimei, dat fiind că, deși Croitoru I. și partea vătămată XXXXX, locuiesc în comuna Marinici, aceasta este alcătuită din satul Marinici, satul Ieleneșteni, satul Călimănești și satul Heleșteni, unde sunt în total un număr impunător de locuitori, și apoi Croitoru I. s-a aflat mult timp peste hotarele țării, în Federația Rusă, toate acestea conduc la opinia că partea nu putea să cunoască cu certitudine că XXXXX este minor.

De asemenea, s-a menționat că martorul Gaimer A., care a inițiat împreună cu partea vătămată conflictul, nu a fost audiat. Instanța nu a ținut cont nici de solicitarea apărării cu referire la reținerea temeiului din art. 76 lit. g.) Cod penal, ca circumstanță atenuantă, care expres prevede că ilegalitatea sau imoralitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea, contribuie la atenuarea pedepsei aplicate inculpatului. În speță, sunt evidente acțiunile părții vătămate, care la ora 22:30 a pătruns în gospodăria inculpatului, apoi în casă, a numit-o cu cuvinte necenzurate pe soția acestuia, a forțat ușa și până la urmă a intrat cu o bâtă în casă să se răfuiască fizic cu inculpatul. Prima instanță doar a stabilit că, la caz, nu sunt careva circumstanțe agravante, fără să se expună asupra celor atenuante.

Cu referire la acțiunea civilă înaintată de partea vătămată privind încasarea prejudiciului material în sumă de 7000 lei, s-a menționat că, deși inculpatul recunoaște și

dorește să acopere cheltuielile pe care le-a suportat partea, totuși suma acestora trebuie probată de partea adversă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, apelul avocatului Marian I. declarat în numele inculpatului a fost respins, ca nefondat, cu admiterea apelului declarat de procuror și cu casarea sentinței în partea neîncasării cheltuielilor judiciare și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 57 lei, pentru efectuarea expertizei judiciare.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a consemnat că, instanța de fond just a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, iar acțiunile inculpatului corect au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a consemnat că, la caz, este indubitabil că Croitoru I., intenționat, cunoscând că partea vătămată XXXXX, născut la XXXXX, este minor, având cu sine o bătă din lemn, i-a aplicat multiple lovituri peste cap și corp, cauzându-i vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, fapt confirmat prin declarațiile părții vătămate, a martorului Croitoru N. și prin probele anexate la dosar, dar și prin recunoașterea parțială a învinuirii de către inculpat.

Prin urmare, solicitarea privind reîncadrarea acțiunilor inculpatului din art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, în art. 151 alin. (1) Cod penal, nu poate fi acceptată, ne având bază legală și probantă, mai mult că partea apărării nu a prezentat instanței nici o probă în acest sens, iar din probele existente în dosar s-a stabilit cu certitudine că inculpatul cunoștea faptul că partea vătămată era minoră, la momentul agresiunii acesteia de către inculpat.

Astfel, vina lui Croitoru I. de vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, acțiune săvârșită cu bună știință asupra unui minor, a fost dovedită pe deplin. De asemenea, Curtea a considerat că, la stabilirea pedepsei, s-a ținut seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază sau agravează răspunderea.

Instanța de fond la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile art. 7, 75 Cod penal și a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei enunțat în art. 61 Cod penal.

Cu privire la alegațiile apelantului în partea soluționării acțiunii civile, instanța a evidențiat că, în baza prevederilor legale în materie, dreptul la compensarea bănească a prejudiciului material îl au persoanele prejudiciate direct. Conform probelor prezentate de către acuzatorul de stat și partea civilă, în urma săvârșirii infracțiunii, ultimului i-a fost cauzat un prejudiciu material care este estimat la 7000 lei, fapt recunoscut și de inculpat, din care considerent, instanța întemeiat a dispus încasarea de la Croitoru I. a acestei sume.

Pe de altă parte, analizând raționamentele expuse de procuror în cererea de apel, instanța a statuat că acestea sunt întemeiate, iar solicitarea privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, de la inculpat în beneficiul statului, urmează a fi admisă integral.

În acest sens, făcând trimitere la art. 227 și 229 Cod de procedură penală, instanța a menționat că, plata cheltuielilor judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului atâta timp cât Croitoru I. a recunoscut că a aplicat lovituri părții vătămate, iar din probele cercetate s-a stabilit cu certitudine culpa inculpatului de comiterea infracțiunii incriminate, or, efectuarea expertizelor care reprezintă obiectul de studiu al instanței de apel, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, avocatul Zadorojnîi A. acționând în numele inculpatului a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea parțială a deciziei, cu adoptarea unei hotărâri de recalificare a acțiunilor reținute în sarcina inculpatului din art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, în cele din art. 151 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea unei pedepsei de 5 ani privațiune de libertate, prin prisma art. 90 Cod penal, totodată se solicită anularea încasării din contul inculpatului a sumei de 57 lei, cheltuită de stat pentru efectuarea expertizei judiciare.

Recurentul evidențiază că, în descrierea faptei imputate inculpatului, instanțele nu au indicat semnul calificativ „*cu bună știință asupra unui minor*”, despre care fapt a atenționat și la etapa precedentă de judecare a cauzei.

Instanțele de fond nu au ținut cont de toate circumstanțele cauzei și nu au apreciat corespunzător faptul că din constituția părții vătămate și comportamentul acestuia, nu se poate de conchis cu certitudine că persoana este minoră.

În opinia avocatului, faptul că martorul Gaimer A., care a inițiat împreună cu partea vătămată conflictul, nu a fost audiat, este o lacună a instanțelor, pentru că acesta putea furniza informație importantă pentru soluționarea cauzei.

În conținutul pct. 39 din decizia instanței de apel, în mod arbitrar, se face referire că inculpatul cunoștea despre faptul că partea vătămată era minoră, iar argumentele apărătorului privind recalificarea faptei, au fost desconsiderate de instanță, fiind respinse arbitrar și superficial prin mențiunea că: „... *din materialele cauzei s-a stabilit faptul că inculpatul cunoștea că partea vătămată era minor*”.

Totodată, se menționează că partea apărării nu a contestat latura obiectivă a infracțiunii comise de inculpat, fiind de acord că, în urma acțiunilor întreprinse de Croitoru I. părții vătămate XXXXX i-au fost cauzate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață.

Instanța de apel, s-a expus detaliat asupra elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 Cod penal, cu toate că încadrarea juridică a faptei în baza art. 151 Cod penal nici nu a fost contestată de părți și, din contra, a omis să-și argumenteze soluția vizavi de criticele concrete avansate de apelant cu referire la cunoașterea faptului că victima era minoră.

Recurentul susține că, contrar poziției susținute de partea apărării, în pct. 40-42 a deciziei contestate, Colegiul penal din nou reexaminează probele în vederea semnelor calificative enumerate în alin. (1) art. 151 Cod penal și deja recunoscute de inculpat.

Însă, de fapt instanța nu a analizat dacă inculpatul cu bună știință (cu certitudine) cunoștea despre minoratul părții vătămate XXXXX Instanțele inferioare doar au copiat rechizitoriul, ignorând constatările efectuate în cadrul cercetărilor judecătorești. XXXXX,

fiind audiat la urmărirea penală și în ședința instanței de fond, a declarat că „*niciodată nu am discutat despre vârsta mea și nu cred că dlui (adică Croitoru I.) cunoștea cu certitudinea ce vârstă am*”, extras din procesul-verbal de audierea părții vătămate XXXXX din data de 09.02.2017, fila dosarului 26 verso.

Instanțele inferioare nu au contrapus data faptei comise - 09.01.2017 și data când victima XXXXX a atins majoratul - 25.01.2017, diferența constituie doar 2 săptămâni, termenul care nu poate fi urmărit, dacă nu știi concret data nașterii persoanei. Ca atare, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului, dar nu apărării după cum a consemnat instanța de apel.

Prin ordonanța din 08.02.2017 corect s-a dispus începerea urmăririi penale cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute anume de art. 151 alin. (1) Cod penal (f.d. 1).

Ulterior, prin ordonanța procurorului (f.d. 71), Croitoru I. a fost pus sub învinuire în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal și anume pentru „*vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, acțiune săvârșită asupra unui minor*”. Aceiași formulare a învinuirii a fost repetată și în actul final de învinuire (f.d. 81).

Analizând circumstanțele cauzei, constatările, fapta descrisă prin ordonanță de pornire a urmăririi penale (f.d. 1), prin ordonanța din 10.02.2017 de recunoaștere a lui Croitoru I. în calitate de bănuțit (f.d. 46), prin ordonanța de punere a lui Croitoru I. sub învinuire (f.d. 71), prin rechizitoriul (f.d. 81), precum și lipsa descrierii faptei în actul judecătoresc, cu referire la „*acțiune săvârșită cu bună știință asupra unui minor*”, rezultă că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În afară de omisiunile indicate supra, dând o încadrarea juridică incorectă, instanțele de fond încălcând art. 61, 75, 76, 78 Cod penal au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, motivul de casare prevăzut de art. 427 alin.(1) pct. 10) Codul de procedură penală. În textul hotărârilor atacate nu se conțin aprecierile instanței de fond și de apel privitor la circumstanțele atenuante și posibilitatea aplicării pedepsei cu suspendarea executării.

Instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul, că inculpatul a recunoscut faptele indicate și formulate în rechizitoriul, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a recunoscut vinovăția, circumstanțe prevăzute de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal. Inculpatul benevol a reparat paguba pricinuită, fapt confirmat prin cererea lui XXXXX, unde se menționează că el personal a primit de la Croitoru O. - 7000 lei, suma pretinsă de acesta în acțiunea civilă și circumstanță prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. e) Cod penal. La fel, s-a ignorat că acțiunile victimei au avut un caracter ilegal și imoral, care au provocat comiterea infracțiunii.

Avocatul susține că, în speță sunt întrunite toate condițiile pentru dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate lui Croitoru I., iar instanțele inferioare nu au examinat oportunitatea stabilirii lui Croitoru I. pedepsei cu executare, adică s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, instanța de apel în mod greșit a admis apelul depus de procuror și a dispus casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit,

pentru prima instanță, prin care din contul inculpatului a fost încasată suma de 57 lei pentru cheltuielile de judecată, survenite în legătură cu efectuarea expertizei medico-legale.

Astfel, se reține că expertiza medico-legală a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel incorect a soluționat apelul procurorului și greșit l-a admis, or astfel de cheltuieli ce sunt suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile inserate la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 10), 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de avocatul Zadorojnîi A. în numele inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece este lipsit de temeiuri legale.

8. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide asupra admiterii acestuia, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța ierarhic inferioară, la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.* În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Soluția instanței de recurs adoptată pe marginea acestei cauze, *în drept*, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care esența erorii judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, se constată că, avocatul Zadorojnii A., pledând pentru desființarea parțială a deciziei instanței de apel și a sentinței, se pronunță pentru adoptarea unei noi soluții, prin care Croitoru I. să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii stipulate de art. 151 alin. (1) Cod penal, cu respingerea solicitării procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat.

În esență, recurentul evidențiază că instanțele de fond au desconsiderat argumentele părții apărării privitor la faptul că inculpatul nu avea de unde să cunoască cu certitudine despre minoratul părții vătămate la momentul comiterii infracțiunii, reținând în sarcina acestuia o încadrare juridică greșită, neconfirmată prin probele din dosar.

Din analiza coroborată a motivelor expuse în recurs, Colegiul constată că acestea se subscriu cazurilor de casare prevăzute de pct. 6) și 12) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, iar argumentele avansate de titularul cererii sunt întemeiate și urmează a fi admise *ad integrum*.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul ține să consemneze că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond prin prisma prevederilor art.408-411 Cod de procedură penală, apelul produce mai multe efecte: suspensiv, devolutiv, neagravarea situației în propriul apel și extensiv. Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, adică odată exercitat are efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, asupra cauzei deferite judecării. Respectiv, la judecarea apelului, instanța este în drept să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță (care pot fi, de altfel, apreciate diferit față de felul cum au fost evaluate de prima instanță), pentru elucidarea adevărului și pentru formularea unei concluzii temeinice vizavi de acuzația imputată inculpatului prin actul de învinuire și cel de sesizare a instanței.

Inter alia, instanța de apel mai este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs. La caz, omisiunile instanței de apel au viciat iremediabil procedura desfășurată împotriva inculpatului, afectând echitabilitatea întregului proces, care este o valoare comună pentru Constituția Republicii Moldova și pentru Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Pentru început, recurentul pretinde că cele reclamate de partea apărării în cererea de apel, în mare parte, au rămas fără un răspuns bine argumentat, bazat pe elementele probatorii din dosar, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului declarat.

După cum se învederează în Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Hotărârea trebuie, în principiu, să fie motivată. Calitatea hotărârii depinde în principal de calitatea motivației. O motivație bună este o necesitate imperioasă care nu poate fi neglijată în favoarea celerității. Motivația permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. De aceea, aceasta trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, care trebuie să permită urmărirea unui raționament ce a condus judecătorul la soluția adoptată în final.

În subsidiar, în același Aviz se evidențiază că, motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare. Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

La caz, instanța de apel nu a dat răspuns la toate capetele de cerere din apelul apărătorului, prin aceasta nerezolvând fondul apelului declarat. Or, în esență, apelantul-apărătorul inculpatului a pretins în cererea de apel că, partea acuzării nu a probat faptul că inculpatul a cunoscut cu certitudine despre minoratul victimei, ceea ce a avut drept consecință încadrarea juridică greșită a acțiunilor reținute în sarcina lui Croitoru I.

La acest argument, care a fost fundamental pentru cererea de apel, instanța a formulat următoarea concluzie: „39. ... *Colegiul nu poate reține argumentele apărătorului în partea în care a solicitat ca acțiunile inculpatului să fie recalificate de la alin. (2) la alin. (1) art. 151 Cod penal, or din materialele cauzei s-a stabilit faptul că inculpatul cunoștea că partea vătămată este minor.*

44. Prin urmare, reîncadrarea acțiunilor inculpatului Croitoru I. din art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, în art. 151 alin. (1) Cod penal, nu poate fi efectuată, ne având bază legală și probantă, or nu a prezentat instanței nici o probă în acest sens, care ar dovedi cele invocate, mai mult ca atât prin probele expuse mai sus s-a stabilit faptul că inculpatul era la curent că partea vătămată XXXXX la momentul săvârșirii infracțiunii era minor.”

Caracterul succint al concluziei formulate de instanța de apel față de criticele părții apărării este calificat de Colegiul penal lărgit ca fiind o motivare insuficientă și irelevantă, contrară standardelor procedurale inserate la art. 6 paragraf. 1 din Convenția Europeană.

În cauza *Vetrenko c. Moldovei în hotărârea din 18 mai 2010*, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din Convenție declară că este în sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Prin urmare, Colegiul se realizează la cele menționate de recurent privitor la aceea că, în conținutul pct. 39 din decizia instanței de apel, în mod arbitrar, se face referire că inculpatul cunoștea despre faptul că partea vătămată era minoră, argumentele apărătorului în acest sens fiind desconsiderate și respinse superficial de instanță prin mențiunea că: „ ... *din materialele cauzei s-a stabilit faptul că inculpatul cunoștea că partea vătămată era minor*”.

Totodată, corect avocatul Zadorojnîi A. evidențiază că partea apărării nu a contestat latura obiectivă a infracțiunii comise de inculpat, fiind de acord că în urma acțiunilor întreprinse de Croitoru I. părții vătămate XXXXX i-au fost cauzate leziuni corporale grave, periculoase pentru viață. Cu toate acestea, instanța de apel, s-a expus detaliat prin raportare la doctrina juridică, asupra tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 Cod penal, ceea ce nici nu a fost contestat de părți și, din contra, a omis să-și argumenteze corespunzător soluția vizavi de criticele concrete avansate de apelant cu referire la cunoașterea faptului că victima era minoră.

În același context, instanța de recurs observă că, contrar poziției susținute de partea apărării în apel, în pct. 40-42 a deciziei contestate, instanța de apel din nou a reexaminat probele din dosar în vederea constatării existenței semnelor calificative enumerate în art. 151 alin. (1) Cod penal, care deja au fost recunoscute integral de inculpat. În fapt, neanalizând dacă inculpatul cu certitudine cunoștea despre minoratul părții vătămate XXXXX la momentul comiterii infracțiunii.

Toate acestea, conduc la ideea că, în această speță, instanțele inferioare au copiat rechizitoriul, ignorând constatările efectuate în cadrul urmăririi penale și a cercetării judecătorești, unde XXXXX, fiind audiat la urmărirea penală și în ședința instanței de fond, a declarat expres că: „*niciodată nu am discutat despre vârsta mea și nu cred că dlui (adică Croitoru I.) cunoștea cu certitudinea ce vârsta am*” - extras din procesul-verbal de audierea părții vătămate XXXXX din data de 09 februarie 2017, f.d. 26 verso. Declarații similare se regăsesc și în conținutul sentinței și a deciziei instanței de apel.

De altfel, în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe anume pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor importante cauzei, sub toate aspectele, în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate, în scopul percepției directe a probelor de către instanța de judecată pentru formularea opiniei vizavi de vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu fapta descrisă în rechizitoriu.

Încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *Adrian Constantin contra României* a statuat că dispozițiile art.6 §3 lit. a) din Convenție exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „*acuzăției*” aduse persoanei și îi recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu doar cu privire la cauza acuzației, adică la faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și despre încadrarea juridică a faptelor, și aceasta în mod detaliat. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unei persoane și deci cu privire la încadrarea juridică pe care instanța o poate reține împotriva sa, este o condiție esențială a echității procedurii.

Prin urmare, odată cu rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să-și revadă soluția în partea în care a statuat asupra faptului că, din probele acumulate la dosar rezultă cu certitudine că inculpatul a cunoscut despre starea de minorat a victimei.

Nu în ultimul rând, se atrage atenția instanței de apel că, partea apărării, atât în cererea de apel, cât și în cea de recurs, face referire expresă la faptul că, în descrierea faptei imputate inculpatului, instanțele nu au indicat și nu au descris semnul calificativ „*cu bună știință asupra unui minor*”, reținând calificarea în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal și constatând că Croitoru I.:

„ ... la 09 ianuarie 2017, aproximativ la orele 22:30, aflându-se în strada din s. Marinici, r-nul Nisporeni, fiind în stare de ebrietate, în urma relațiilor ostile apărute în urma unui conflict inițiat cu partea vătămată minoră XXXXX, născută la XXXXX, urmărind scopul vătămării integrității corporale, intenționat i-a aplicat multiple lovituri cu un obiect din lemn peste cap și corp, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 19 „D” din 13 februarie 2017, vătămări corporale grave, periculoasă pentru viață.”

Deci, în descrierea faptei reținute în sarcina inculpatului pe art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal, instanțele au desconsiderat descrierea detaliată a semnelor calificative: „*cu bună știință asupra unui minor*”. Or, imputarea prevederilor de la lit. b), presupune că făptuitorul trebuie să aibă certitudinea privind vârsta victimei, care poate fi dedusă din maniera de conduită a acesteia, din aspectul ei exterior sau din alte surse. În doctrina juridică s-a evidențiat că, în cazul în care infractorul consideră, în mod întemeiat, că victima a atins majoratul, iar aceasta nu corespunde realității nu-i poate fi imputată circumstanța agravantă prevăzută la lit. b). Totodată, aceasta nu înseamnă că făptuitorul nu urmează a fi tras la răspundere pentru infracțiunea de vătămare intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății în formă neagravată, adică în baza alin. (1) al art. 151 Cod penal.

În acest aspect, partea apărării justificat a menționat că, instanțele de fond nu au ținut cont de toate circumstanțele cauzei și nu au apreciat corespunzător faptul că din constituția părții vătămate și comportamentul acestuia, nu se poate de conchis cu certitudine că persoana este minoră. La fel, corect, se expune apărătorul inculpatului, că instanțele inferioare nu au supus analizei faptul că data comiterii infracțiunii a fost - 09.01.2017, iar data când victima XXXXX a atins majoratul - XXXXX, diferența fiind doar de 2 săptămâni, termenul care nu poate fi urmărit, dacă nu știi concret data nașterii persoanei.

Ca atare, sarcina prezentării probelor întru confirmarea învinuirii îi revine procurorului, dar nu apărării după cum a consemnat instanța de apel în conținutul deciziei recurate.

Fiind consecvenți în cele expuse, se impune concluzia că instanțele de fond au ales să rămână reticente la o serie de aspecte fundamentale pentru justa soluționarea a cauzei deferite judecării, analizând superficial circumstanțele de fapt și de drept ale acesteia, fără a pătrunde în esență, formulând niște concluzii generale și neîntemeiate cu privire la stabilirea vinovăției inculpatului Croitoru I. în baza art. 151 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Pe lângă cele expuse, instanța de recurs mai menționează că, în partea încasării cheltuielilor de judecată de la inculpat în beneficiul statului, soluția, la fel, urmează a fi revizuită de Curtea de Apel, or accentele în soluționarea chestiunii date urmează a fi puse pe reglementările legale legate de compensarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor, care sunt regăsite în art. 142 alin. (2) Cod de procedură penală, coroborat cu art. 75 al Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, nr. 68 din 14

aprilie 2016, ce stabilesc exhaustiv că cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare urmează a fi suportate de către ordonatorul acestei acțiuni procesuale, dacă inițiativa emană de la ultimul, iar proba obținută va fi utilizată pe parcursul procesului penal în vederea susținerii învinuirii.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile relevante din art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept expuse în prezenta decizie, ținând seama de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Zadorojnîi Andrei în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2018, în cauza penală privindu-l pe Croitoru Ion XXXXX, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 11 decembrie 2018.

Președinte

COVALENCO Elena

Judecător

CATAN Liliana

Judecător

DIACONU Iurie

Judecător

GUZUN Ion

Judecător

BEJENARU Iurie